

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
 negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
 félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik napenkint reggel, kivéve hétfőn.
 Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
 Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
 HEUMANN MÖR könyvkereskedése, Szabadkán.
 Telefon sz. 85.

Küzdelem.

Békét vártunk, leszerelésre voltunk elkészülve. Csalódtunk. A függetlenségi párt tegnapi értekezletén azonban elhatározták a harcnak elkeseredett folytatását. Okot erre Tisza István grófnak az a kijelentése adott, hogy a magyar ezredek is csak közös jelvényt kapnak.

Ez a kijelentés bárminő higgadtan vizsgáljuk is a történeteket, bárminő fontosságot tulajdonítsunk is azoknak az engedményeknek, melyeket Tisza István gróf, mint kormányelnök magával hozott, bizonyára alkalmas arra, hogy a küzdeket a harcz tovább folytatására készítse.

Közös jelvény! Ez még az első pillanatban sem tűnhet föl engedménynek. Közös jelvény! Ez más, mint visszaesés nem lehet.

Mi ellen indult meg a küzdelem? Az ellen a felfogás ellen, mintha a magyar és osztrák ezredek egy osztatlan osztrák hadsereg elemeit alkotnák. Mert ez a felfogás téves nem csak ha a közjogi ellenzék álláspontjából vizsgáljuk hadseregün-

ket, hanem téves még akkor is, ha a hadsereg jellegét az 1867-diki kiegyezésben kifejezésre jutott elvek alapján akarjuk meghatározni.

Közös hadseregünk nekünk még a kiegyezési törvény értelmében sincs. Hanem igenis van az 1867-dik XII. törvényezikk 1—4. §-ainak értelmében közös védelemre egyesült hadseregünk, melynek egyik részét az osztrák tartományok hadserege, másik részét pedig Szent István koronája országainak, tehát Magyarország hadserege képezi. Ez a tény a törvény elfogulatlan értelmezésének következménye, melyet mindenkinek el kell fogadnia. Ez nem közös hadsereg.

Mindent, ami az ellenkező felfogást akarná diadalra juttatni tévedésnek tartathatunk csupán, csak a magyar államiság kifejlődésének ellenségeként bírálhatunk el. Tiltakoznunk kell minden ellen, ami a törvény világos rendelkezéseinek dacára is arra törekszik, hogy a közös hadsereg eszméjét megmerevitse. És pedig nem csak erre irányuló tények, ha-

nem még erre irányuló kijelentések ellen is tiltakoznunk kell. Különösen pedig tiltakoznunk kell akkor, mikor ezek a kijelentések az országgyűlés színe előtt tétetnek meg és épen ezért oly elvi kijelentéseknek is tekinthetők, melyeket tiltakozás hiányában a nemzet által is approbált elvi kijelentésnek minősíthetnénk.

Már pedig Tiszának a közös jelvényekre vonatkozó kijelentése ilyen természetű. Ha ugyanegy jelvénye van az osztrák és magyar ezredeknek, ez nem egyéb, mint annak a téves eszmének a megtestesítése, amely eszme csak közös hadsereget ismer.

Hiszen a küzdelem épen ezek ellen a közös jelvények ellen indult meg, ezt megadni tehát fölösleges. Az, hogy a jelvényeken helye van Magyarországnak nem engedmény, hanem ellenkezőleg annak dokumentálása csupán, hogy a magyar hadsereg is közös hadsereg, melynek nemzeti jellege, mint hadseregnek nincs. Ezt az ellenzék, ezt a magyar törvényhozás el nem fogadhatja.

Halott van a házban.

Irta: Nagy Mihály.

Déltájon jött haza a gazda a városból. Hozott az anyjuknak mosóteknőt; apró, kis cseledeknek csukrot, piros pántlikát.

Máskor elébe szaladnak messze a határba. Ölébe oszuszak, megcsókolják, a zsebében a tarisznyájában kotoráznak.

A nagyobbik, a szőke, arcát simogatja, elhizelgi a gyöplőt, hajtja a lovat; a kisebbik az ostorral csapkodja a ló nyakát kevély nagy örömmel.

— Gyí Betyár, gyí Kardos!

Most nem futott senki az apa kocsija elé.

Ugyan mi üthetett a háza tájékához?

A disznait behajtották a tallóról; a libák se fürödtek a tóban, nem játszottak a kövér gyepes fűvön.

Mintha meghalt volna minden.

— Hé, hallod? — kiabálta, ahogy odaért a kerítés mögé — hát nem nyit kaput senki?

A Gyuri gyerek sirva, riva mászott elő a pitarajtó mögül. Kétfelé húzta a nagykaput.

— Édesapám — a hangja belebotlott a sirásba — hörög édsanyám, alig van már benne lélek. Elájult. Eczetes ruhával borogtatjuk.

Szólni akart még többet, de az apja nem hallgatta.

Leugrott a kocsiról, a gyöplőt odadobta a lovak közé, lehajtotta fejét, bus félelemmel befelé indult.

Igazat szól a gyerek? Hát ilyen hamar elborítja a lelkét a boldogtalanság fellege?

Reggel még, hajnalban, napkelténél boldog jó érzés lakott a szívében. A kocsija elé fogta a lovait. A kocsi ragyogott a tisztaságtól, mintha arannyal öntötték volna le; a lovai pihenés után vetekedtek még a gróf lovával is.

Ugy elgyönyörködött mind a kettőben.

Azokhoz fogható nincs a határban. Még a gróf lova se szedi különben a lábát, a nyakát se veti formásabban, a sörényét se rázza kényesebben.

Indulóban meglátta feleségét a pitarajtóban. Magot szórt az aprójóságoknak. Oda szólt hozzá szerelmes jó szóval.

— Jó egészséget anyjuk.

Egészség? Élet? Mintha ingatag nád volna. A vihar csavarja, letöri, szétszórja.

Reggel egészség, délbe betegség, este halál. Elsötétült a lelke.

Szerette feleségét, talán senki úgy a faluban. Szenvedélyes, hűséges szerelemmel választotta ki magának élete párját. A leg-

hűbbnek, a legjobbnak, a legderekabbnak, gondolta a falu leányai közül. Falu bálján hogyha egymással táncoltak, szemek, ha egymásra villogtak, megbámulta őket a fél-falu. Meszeföldön derekabb párt nem találta.

Egymást váltották lelkében a sötét gondolatok.

Hát a halál kiszakítja szívet, összerombolja szerelmét, árvává teszi gyerekeivel együtt?

Belülről megütötte fülét a sirás.

Benyitott a nagyszobába és ahogy tekintete odavetődött az ágyra — a szíve majd meghasadt.

Hörög, ziháló, fuldokló mellett hanykolódott az ágyon a felesége. A gyerekei sirtak, sirtak keservesen. A kisebbik tehetetlenül vergődött a földön; a nagyobbik, a Julesi odafeküdt édes anyja mellé. Siró szóval költögette, rázogatta.

— Anyám, édes anyám...

— Alszol anyjuk, beteg vagy? — kérdezte a betegtől a gazda. Megcsókolta homlokán, a kezével simogatta. Alig szólt, érteni se lehetett, mintha utolsót lobbant volna az élet lángja. Oda kellett hajolni, oda a szájához, hogy a leheletét érezzék, a szavát megértsék.

— Orvosért — sugta.

Orvosért? — fölkapta fejét a férfi. Az

Mi nem oly jelvényeket kívánunk, melyen a magyarnak is jusson hely, hanem kizárólagosan magyart a magyar ezredeknek, melyen semmiféle közösségnek sincs helye, annál kevésbé van osztráknak.

A közös jelvények tehát csak a helyzet rosszabbodását jelezik, s ha az ellenzék a harc folytatását helyezte kilátásba azt csudálnunk nem is lehet.

Ha Tisza István gróf a közös szóval csak nyelvbotlást követett el akkor ezt ki kell jelentenie. Amíg ez meg nem történik tudatosságot kell kijelentésében keresni, s az ellenzék a harc folytatását a nemzet előtt megczáfolhatatlannal indokolhatja.

Országgyűlés.

Délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök az ülést. Husz bizottságban megüresedett egyes tagok helye. azokra kezdődött meg a szavazás. A névszerint való szavazás fél tizenkét óráig tartott. Az eredményt csak később hirdetik ki.

Vlád Aurél beszélt ezután igen hosszan.

Vlád beszéde után Hock János akart szólni. Az ellenzék azonban szünetet kért s Kubik Béla esinos beszédet is vágott ki annak érdekében. Perczel elnök szintén lendületes s a retorika szabályainak mindenben megfelelő válaszbán jelentette ki, hogy még nem tartja szükségesnek a szünetet.

— A levegő még elég ózondus, — magyarázta.

Erre az indokolásra le is mondott az ellenzék a szünetről, és Hock elkezdte a beszédet.

— A nemzetiségek s a mi álláspontunk között az a különbség, hogy ők a tárgyalás nyugodt menetét nem keresik. Amilyen ószintén orvosolni akarjuk a jogos bajokat, éppen ellene vagyunk minden agitacionális kísérletnek.

ijedség, a félelem, a reménytelenség pirosra festették arcját. Mintha lázban égne, mintha lázbeteg lenne.

Orvosért? elküldjön érte? A felesége kívánja. Tulajdonképpen réges régen el kellett volna már hívni. Ha megmenthető, ha van ír a fájó sibre, az orvos tudja, meggyógyítja meg tartja az élet számára.

Csak hogy sötétben, szomoruan, mint a halálmadár, szállt a hír a faluban, fészket rakkott minden háznál, kiirtani nem lehetett.

Az új orvosról, az urról, a gögösről, a parasztnépet megvetőről szólt a hír: A falu réme. Gyógyítani nem tud. Ahány beteg — annyi haláleset. Szaporodnak kint a temetőben a szomorú fűzek alatt a fakeresztek. Minden nap hirdeti a lélekharang kongása, hogy népesedik a temetők világa.

Ujra nyögött a beteg. Az arca halványult, foszlott róla a pirosság. A halál bizonyosan megcsókolta, bizonyosan kiszívta esőkjával az életet.

Nem sokáig gondolkodott. Föltette kalapját, kezébe vette botját és nekiindult a falunak prosán, fáradtan.

...A község háza mellett emelkedik az orvos lakása. Szép, piros tetős épület. Kert, virágos lombos kert takarja el. A kiszalonban kártyáztak az urak. A falu vezetői. Nagyon belemelegedettek a játékba, mivel orvos

Veszeloyszky Károly: maga izgat. Mit keresett Nagyszombaton.

Hock: A felsőmagyarországi kultúregylet közgyűlésén voltam.

Veszeloyszky: Ellenünk izgatott!

Elnök: Veszeloyszky képviselő urat kérem ne zavarja folyton a szónokot.

Olay Lajos: Ne szemtelenkedjék! Hogyan mer ez a tót ilyen hangon beszélni?

Hock: Mi urak vagyunk a magunk házában, hát kiűtjük a esővát a gyujtogatók kezéből...

Veszeloyszky: Önök gyujtogatnak!

Elnök: Veszeloyszky képviselő ur tartózkodjék az ilyen közbeszólásoktól.

Hentaller Lajos: Részeg tót. Delirium tremensben van!

Hock János: Vannak jogos panaszai is a nemzetieknek. De ezeken a közigazgatás teljes reformja segít.

Az ülés folyik.

Törvényhatósági közgyűlés Baján.

Baja, nov. 10.

Tegnap délután tartotta meg a bajai törvényhatósági bizottság novemberi közgyűlését Schmausz Endre főispán elnöklete alatt.

A napirendnek egyedül fontos tárgyai: Szatmár-Németi, Pozsony, Szeged és Kolozsvár sz. kir. városok hazafias hangu átiratai voltak — a harmadéves katonák hazabocsátása és a nemzeti követelmények realizálása tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett feliratok pártolása iránt.

És a közgyűlés — a tanács javaslatára — egyhangú és zajos helyeslés közben nyilatkozott meg a nemzeti ügy mellett és elhatározta, hogy úgy a fentemlített hazafiui mozgalmakhoz, mint Hevesvármegyének alkotmányunk megoltalmazása ügyéért indított akciójához egész lelkesedéssel csatlakozik és a törvényhatóságokhoz hasonló szellemű feliratokat intéz.

Az ellenzék zajos óvációban részesítette

uram levetette a kabátját, fölgürte az ingujját, öklével nagyot csapott az asztal közepére.

— Kontra!

A boros poharak tánczoltak ijedtükben.

Kivülről kopogás hallatszott, sulyos, nehéz paraszti kopogás.

Beteget hoztak? Beteghez hívják?

Akárhogy is — kellemetlen a doleg. A legnagyobb kártyadiadalnál megzavarják.

Durván kiált:

— Mit akar? jöjjön beljebb.

Nagy, esetlen paraszt huzakodik az ajtón befelé.

Kalapját, botját ügyetlenül fogja, huzza, ránczálja.

Megállt az ajtónál, hallgat. A fejét lehajtja szomoruan.

Az urak nevetnek gyámoltalanságán.

— Tán leesett kendnek az álkapczája, hogy olyan szomorú? — veti oda a szót az orvos és jókedvűen önt a poharába.

— Nem esett le tekintetes uram. Nagyobb baj történt nálunk. A feleségem haldoklik. Összeesett. Kékül az arca. Jöjjön el tekintetes uram, talán segít rajta.

Az orvos félfüllel hallgatta a beszédet. Bepillantott a kártyájába. Gyönyörű lapok. Kontra, ha úgy fordul a sors, subkontra.

Bosszankodott. Sohase lehet az embernek

a tanácsot honfiui elhatározásáért és a bajai közgyűlésterem sok telivér kormánypartija is fölbuzdult az ünnepi jeleneten.

A mai közgyűlésen igazolták végleg a jövő évi bajai virilistákat, akiknek alábbi névsora élők képét nyújtja annak, mily igazán intelligens elemek intézik Baja város ügyeit.

Az 1904. évi bajai virilisták névsora a következő:

Allaga Ottó ügyvéd, dr. Boros József ügyv., dr. Bruck Samu ügyv., Dely Géza fakereskedő, Drescher Gyula nagykereskedő, dr. Fehér János ügyv., Fleischmann Manó gyáros, Friedmann Miksa városi bérlő, Grünhut Miksa nagykereskedő, Halász Károly ny. tábornok, dr. Juray Károly orvos-tudor, dr. Keller Imre ügyv., Krausz Pál vaskeresk., Michits István keresk., Mikolios Ignác nagyiparos, dr. Nikolausz Béla ügyv., Perczel Miklós ny. főispán, Pollermann Bertalan gyógyszerész, Reich Vidor nagykeresk., Reiter Jakab keresk., Rosenberg Jakab földbirtokos, dr. Rosenberg Samu orvos, Schön Géza nagykeresk., Seherer Antal kereskedő, Schleicher Antal mérnök, Schlesinger Gyula vaskeresk., Schwarz József városi bérlő, Somogyi Emil szeszgyáros, Somogyi Gusztáv földbirtokos, Spitzer Benő gyáros, Szutrély Lipót takaréktári igazgató, Szücs Ödön gyáros, Jüske János iparos, Weidinger Dezső gazdálkodó, Weidinger Salamon bankelnök, Willmann János mérnök, Wollner Adolf katonai szállító és Szász Ottó földbirtokos.

A közgyűlés délután 3-tól ötig tartott el.

Ugyanaznap délelőtt 9 órakor közigazgatási bizottsági ülés volt.

Az ipartestület előljárási ülése.

Az ipartestület előljárási ülése ma délután rendkívüli ülést tartott Majland György al-elnök elnöklete alatt. Az ülés elején a vasárnap lefolyt Rákóczy-ünnepélyről emlékezett meg az elnök és indítványt tett az iránt, hogy a testület Mokossay Mátyás esperesplébánost az ünnepély dísz szónokát nagyha-

teljes öröme, teljes élvezése. Jó a kártyája, títő minden lapja, most meg ez az esetlen, faragatlan paraszt lábatlankodik itt.

Türelmetlenül fordul hozzá.

— Jó, jó, ballagjék kend csak haza nyugodt szívvel, megyek, sietek ebben a pillanatban.

Tiz, husz, millió pillanat lett belőle. Örökélet. Halál.

Az idő estére hajlott. A nap utolsó fénye utolsót csókolt az eperfa lombjain; a napáldozat tüze ráesett a fehérfalu kis házikóra, mintha szemfedőt borítottak volna reája.

Meghalt a gazdasszony. Apró cselédeknek a szemét hiába marja vörösre-kékre a sírás. Millió könny se kelti föl többé. Hiába hívták a falu orvosát ötször is, hatszor is, talán gyógyithatta volna, talán megmenthette volna, nem jött el, nem segített.

Letört boldogságának romjain végigtekint a gazda és megrázza ott benn a halottas szobában öklét az elkeseredés forrongó szenvedélyével.

— Gazemberek —

Valaki nyitja az ajtót. A fejét bedugja.

— Itt a beteg?

Széles, fehér kalappal, fénylő szemüveggel, az orvos állott az ajtóban. Hívták. A kompánia most pihen, a kártyát félretették. Ta-

tásu beszédeért ünneplésben részesítse. Az indítvány elfogadása után dr. *Reisner* Lajos iparhatósági biztos az ünnepély módzataira nézve tesz előterjesztést, a melyet az előjáróság szintén egyhangulag fogadott el. E szerint szombaton este a testület szerenadot ad Mokossaynak és a kebeléből kiküldött bizottság koszorút nyújt át az ünneplőknek.

A második tárgy a vasárnapi ünnepély alkalmával a testület ellen Wenczel Lajos által elkövetett sérelem volt, a melynek lényege az alább közölt nyílt levélben foglaltatik.

Dr. *Reisner* Lajos hosszabb beszéd után felolvassa ama indítványát, hogy az elnökség elégtételt szerezzen a városi hatóságtól, a melynek Wenczel alkalmazottja és az önkéntes tűzoltó egyesülettől, a melynek parancsnoka. Mielőtt azonban ez irányban intézkedés történnék, a lapok útján intézzenek nyílt levelet Wenczel Lajoshoz, hogy ezt az elégtételt ő maga is megadhassa.

Nyílt levél.

Tekintetes Wenczel Alajos urnak

Helyben.

Ön mint a f. évi november hó 8-án megtartott Rákóczy ünnepélyhez, zászlója alatt diszörséggül kivonult, az önkéntes tűzoltó testület tagjaiból alakított úgy a városi hivatásos tűzoltók közül kivezényeltekkel álló csapat vezénylő parancsnoka, a Hymnust a negyedik vers sor egyik üteme közben megszakította, majd a parancsnoksága alatt álló csapatnak »vigyázz! Pihenj!«-t vezényelt, minek folytán a tisztelgésre felemelten meghajtott zászlójuk a zászlótartó által lábhoz véttetett s a csapat tisztelgő állásból pihenő állásba helyezkedett. — Ezt ön, mint a csapat vezénylő parancsnoka és akkor követte el, mikor törvényalapján fenálló és hatósági jogok — s jurisdiccióval felruházott általános ipartestületünk az ünnepség programjába felvett felvonulás közben egyháziilag is a polgárság ünneplése mellett megszentelt jelvényünkkel, zászlónkkal, hatósági biztosunk elnökeink, előjáróságunk tagjai vezetése alatt, a többi ugyanezt zászlóik alatt megjelent

lán most se késő. A paraszt erős, ebsont beforr, kibirja.

Tovább nem juthatott az ajtófélfánál. Két erős kar megragadta, visszadobta a kapun túl az utcza porába.

— Nyomorult, most jöttél? Meggyilkoltad a feleségemet.

Ha a gróf hívott volna, ugy-e térden csuszál volna, rohantál volna? Kutya előtted a szegény?

Husángot fogott, hogy majd leveri lábáról. Csontot törő, vért fakasztó a paraszti ütés zuhogása.

Nem várta be az orvos. Menekült. A gyerekek csufolták, a falu népe kinevette.

És lón felháborodás. A kompánia hűledző képpel hallgatta a jó pajtás lázadó felhevülését.

— A nyomorult, a szocialista! Letört az urak tekintélye, megnőtt a paraszt vakmerősége.

— No majd visszaadjuk a kölcsönt...

Bosszuálló lelke előtt feltűnt a csendőr, a szurony, a börtön — — — — —

Halott van a házban. Csendesen járjatok. Hallgassatok. Szögezik a koporsót, temetik a halottat; halottal a muló élet boldogságát.

testületek élén a diszörséggül felállított s előzőleg tisztelgésre vezényelt tűzoltó csapat tisztelgő zászlója elé ért.

Hatósági biztosunk Öntől nyomban felvilágosítást követelt ezen a mi testületünk és szent jelvényünk ellen a tűzoltó testület parancsnoka és hatósági szerepében elkövetett s durva sértésnek látszó eljárás miatt, mire ön azt felelte, hogy »Azt én tudom, hogy miért teszem.« Ezen nyilatkozata alapján felhívjuk, hogy eljárásának okát adja — ha azt egyáltalán tudja megokolni — és arra is felhívjuk, hogy nyilatkozzék, ha vajon eljárása az önkéntes tűzoltótestület és a kivezényelt városi tűzoltóság hatósági felsőbbbségének tudta, hozzájárulása mellett vagy csupán az Ön saját egyéni elhatározásából folyólag történt-e?

Kelt Szabadkán, az 1903. évi november hó 10-én megtartott rendkívüli előjárósági ülésben.

Körtvélyessy Béla, Majland György,
ipartest. jegyző. ipartest. elnök h.

H I R E K.

Szabadka, november 10.

Bácsmegeiek a szegedi Kossuth-szobornál.

Vasárnap ismét két bács-bodrog megyei város polgársága adózott Kossuth Lajos szellemének. A nagy ércalak előtt Zenta és O-Becse több száz főnyi küldöttsége jelent meg a melyben közel ötven fehér ruhás leány is volt.

A zentaiak vezetője Kalmár Antal dr. a kiváló közjogász volt.

A zentaiak nagyszámu küldöttsége között volt husz negyvennyolcas honvéd is, akik Szegfü Gyula volt vármegyei főjegyző vezetése mellett vonultak föl. Az agg harcizosok utazási és ellátási költségeit maga Zenta városa fedezi.

Az óbecsei polgárok élén Göndör Ferenc tanító haladt.

Kilencz óra már elmúlt, amikor a csoport a szoborhoz érkezett, ahol már akkor temérdek közönség gyűlt egybe. A zentai polgárok nevében Kalmár Antal dr. beszélt olyan elragadó nyelvezettel és a szavaiban olyan hazafias tüzzel, hogy a közönség tapsviharban tört ki szónoklata közben. A végén pedig alig akart föl hagyni a nagy éljenzéssel. Az óbecseiek érzelmét Göndör tanító tolmácsolta meleg szavakkal. A beszédek közben egyre fölhangzott a nagyszámu közönség helyeslő morajlása és végül zúgó éljenzést hallatott, amint elhelyezték a koszorukat. Először a zentaiak pompás és nagyértékű ezüst koszoruját tették le a szoborra. A fölirata a következő:

»Kossuth apánk megbántott szellemének, — a zentai iparosok.«

Az óbecseiek koszoruját helyezték el azután.

A koszoru szalagain ezek a sorok állottak: »Meggyalázott emlékednek, — O-Becse polgársága.

Végül hazafias dalek éneklése között elvonultak.

— Személyi-hir. *Schmausz* Endre főispán tegnap este Bajáról visszaérkezett.

— Eskületétel. *Hutya* Kálmán az új közvágóhídi állatorvos tegnap délelőtt tette le a város tanácsa előtt a hivatalos esküt. Az eskületétel után Szalay Mátyás főkapitány, Wenczel Lajos h. főszámvevő és Eber-

hardt József állami állatorvosból álló bizottságtól átvette új hivatalát.

— A földmives iskola felügyelő-bizottságának ülése. November 14-én szombaton délelőtt a földmives iskola felügyelő-bizottsága az iskola igazgatói irodájában dr. *Biró* Károly polgármester elnöke alatt ülést tart. Az ülést megelőzőleg a palicsi Dezső kápolnában reggel 9 órakor ünnepélyes Veni Sancto fog tartatni.

— Házasság. Nagy Varjas Sándor asztalos mester e hó 18-án d. u. 4 órakor vezeti oltárhoz a szt.-Teréz templomban Kovács Etelka kisasszonyt Kovács Antal városi képviselő leányát.

— Bácskai Hírlapnak. A »Bácskai Hírlap« november 10-iki számában irván a Rákóczy-ünnep lefolyásáról, azt mondja: ... »A templomban az ünnepi misét Mamuzsich Félix kanonok-plébános celebrálta. Az első eset volt ez Szabadkán, hogy a mise végeztével a papság az oltár előtt állva hallgatta végig a dalegyesület által énekelt Hymnust, a magyaroknak legszentebb nemzeti imáját. Ez az esemény is nevezetessé teszi a szabadkai Rákóczy-ünnepélyt.« Ezen tudósítással szemben csak azt jegyzem meg, hogy 4 év óta, mióta Szabadkán vagyok, a hazafias ünnepélyek alkalmával tartott istentiszteleten csaknem mindig részt vettem, mint az oltár körül segédkező pap. De ha a mise végén felcsendült a Hymnus, mi, a papság, mindig ott maradtunk egyházi öltönyeinkben az oltár számolyánál, énekeltünk két versszakot s imádkoztunk a hazáért. Tehát nem az első eset, hogy a papság a Hymnust az oltár előtt állva hallgatta végig. Lukácsy István, hitoktató.

— Gróf Apponynak leánya született. A magyar parlament volt elnöke, gróf Apponyi Albert ismét boldog apa lett. Tegnap este feleségének leánygyermeké született. Az örvendetes családi eseménynek hamar híre ment politikai körökben és Apponyit barátai tömegesen keresik fel szerencsekívánataikkal.

— Sajtópör. Tegnap számunkban hirtadtunk olvasóinknak ifj. Szénássy György zombori színész öngyilkossági kísérletéről. A Szegedi Napló az öngyilkossági hírrel kapcsolatban olyan tényeket állított a szerencsétlen fiatalemberről, amelyek súlyosan kompromittálják és alkalmasak arra, hogy egész jövőjét tönkre tegyék. Értesülésünk szerint a sértülései miatt súlyos betegen fekvő tehetséges fiatal színész édes atyja Szénássy György m. kir. államvasuti főellenőr sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt följelentést tett a Sz. N. felelős szerkesztője, illetőleg a sértő tartalmu ujdonság szerzője ellen.

— Pótvásár Ujvidéken. A kereskedelmi miniszter rendeletileg megengedte, hogy Ujvidéken a f. évi október hó 24, 25 és 26-ra esett, de elmaradt országos vásári helyett december hó 5, 6 és 7-én pótvásár tartassék.

— Névmagyarosítás. Kiskoru Pfeil Emil bajai illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevét belügyministeri engedéllyel Nyilas-ra változtatta.

— Kazánfűtől és gőzgépkezelői tanfolyamok Szegeden. A szegedi állami fa és fémpipari szakiskolával kapcsolatosan kazánfűtői és gőzgépkezelői esti tanfolyamok tartatnak, melyek minden rendszerű gőzkazán és gőzgép kezelésére fognak képesíteni. A tanfolyamok közül 1903. november 15-én a kazánfűtői tanfolyam nyílik meg s tart 1903. évi december 31-ig. Az előadások novem-

ber 15-én vessik kezdetüket s kétköznapokon este 7-től 9-ig és vasárnap délelőtt tartanak meg. Jelentkezhetik mindenki, aki 18-ik életévét betöltötte s a vas és fémipar valamely mesterségében, (kovács, lakatos, rézműves, esztergályos stb.) segédi képesítéssel bír, továbbá oly napszámos, aki bizonyítani tudja, hogy gőzkazán körül dolgozott. A jelentkezés történjék a szegedi áll. fa és fémipari szakiskola igazgatóságánál (Mars-tér 7.) írásban vagy személyesen d. u. 3-4-ig, november 13-án és 14-én este 7-8-ig. Jelentkezés alkalmával a munkakönyv, vagy a munkaadó által kiállított alkalmazásról szóló bizonyítvány bemutatandó. Tandij 6 korona. A lokomobil kezelői tanfolyam megnyitattik 1904. január 2-án, a stabil gépkezelői tanfolyam pedig 1904. október 15-én. A lokomobil kezelői tanfolyamra csak azok vehetők föl, kik fűtői képesítéssel bírnak; a stabilgépkezelői tanfolyamra pedig csak azok iratkozhatnak, kik a lokomobil-kezelői képesítést elnyerték. Részletes s egyéb fölvilágosítással a szakiskola igazgatósága szolgál.

— **Tűzriasztás.** Tenap délután a törvényszéki palotához riasztották tűzoltóinkat, a honnan kéménytüzet jeleztek, azonban csupán az erős fűtéstől eredő sűrű füst kitódulása okozta a vak tűzilármát.

— **Ménvizsgálat.** A magán ménlovak megvizsgálására kiküldött bizottság közbejött akadályok miatt a vizsgálat eszközlését f. hó 23-áról 24-én délelőtt 9 órára halasztotta.

— **Osantavéri brigantik.** Folyó hó 9-én hajnalban igen szerencsétlenül járt Berényi János osantavéri gőzmalomtulajdonos. Vasárnap véletlenül, mi vele nem szokott megtörténni, vendéglőbe ment s ott iddógált reggelig, amikor elindult haza. Alig haladt néhány lépésnyire, megtámadták és elverték. Eltörték a lábát s fejét iszonyuan összeverték. Sebeit csak kórházban gyógyíthatják. A tetesek, habár az eset a templom közelében történt is, még eddig ismeretlenek. A szerencsétlenül járt egyén azt sem tudja, hogy egy ember, vagy több bántalmazta-e őt. A vizsgálat már folyik.

— **Egy közveszélyes bűnös.** A tegnapi rendőrségünk által letartóztatott Sztrajkov Milán ügyében erélyesen folyik a vizsgálat. Ma Kulán hazkutatást tartottak büntársának lakásán, a hol több értéktárgyat, köztük egy arany láncot, ezüst órát, két arany gyűrűt és három arany gyűrűről szóló zálogcédulát találtak.

— **Anyakönyvi hírek.** **M e g h a l t a k :** Stefkovits József 30 nap, Kopunovics Mihály 26 év, Tóth István 70 év, Jenei Margit 51

év, Budanovics Gizella 5 nap, szül. 10, 6 fiú 4 leány. — **Eljegyzés.** Janicsek Márton Pertics Mária, Budics János Vojnics Klára. — **Házasság.** Vlaevics Kovács István Borsó Mária, Szarvas Lajos Zemkó Viktória. Szárics Dávid Tikvicski Katalin, Krnyájszki Velimir Krnyájszki Perszide, Horváth Máttyás Boros Viktor.

SZINHÁZ.

Csókon szerzett vőlegény.

Szerencsésen választotta meg Áldor Juliska az új primadonna Abroy Irén szerepét, hogy alkalmat adjon a közönségnek az ő sokoldalúságának, igaz műveltségének nyújtó játéknak és gyönyörű énekelésének megismerésére. A tegnapi bemutatkozás iránt a fellépést megelőző értesülések alapján nagy érdeklődés mutatkozott, de a siker fölülmúlt minden várakozást. A művésznőnek már ezen egyetlen szereplése után bátran konstatáljuk, hogy a szabadkai színpadnak ismét van primadonnája. Sugár Aranka távozása óta ily színpadi rátermettséggel s a mellett alapos énekeskölözöttséggel rendelkező művésznője nem volt társulatunknak. Fokozott érdeklődéssel várjuk további fellépéseit. Maga az előadás is egyike volt a legjobbaknak. A színésztrupp személyesítői *Lomniczyné*, *Ujvári* és *Kovács* folytonos derűtségben tartották a szépen megtelt házat. Szép reményekre jogosít *Bónis* Margit, a ki egyetlen énekszámával méltó feltűnést keltett.

Az új tagok.

Áldor Juliska holnap újabb szerepkörben mutatkozik be. A »Szegény Jonathán«-ban a koloratur szerepet Henriettet fogja játszani. *Boda* Ferencz, az új tenorista ugyanekkor *Wandergold* szerepében, *Hegyessy* az új buffó pedig *Quikli* szerepében fognak bemutatkozni. *Csiszér* Sárika mint társalgási soubrette »Annuska« csütörtöki előadásában jut jelentősebb szerephez.

Premiérek.

Alig kezdődött el a szezon és máris egymásután hozza színre áldozatkész igazgatónk a legnagyobb sikerű fővárosi ujdonságokat. Ma van a Nemzeti színház nagy sikerű darabjának, a »Sötétség«-nek bemutatója és már a legközelebbi napokban még három ujdonság fog színre kerülni. Ezek, a »Titok« francia vígjáték, továbbá »A drótostót« és a »Tavaszc« a Magyar színház két legújabb műsordarabja.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Ma mérsékelt kínálat és a malmok tartozkodása mellett elkelt 8000 mm. buza változatlan nyugodt áron.

Rozs, árpa és tengeri szintén nyugodtabb.

A határidőüzlet kevés a forgalom és az árak 1-2 fillérel változtak. Az általános üzlet nyugott mederben mozgott.

	Kezdete	Változás
Buza okt.-re	777	776-776
Buza	—	—
Buza ápr. 1904	—	—
Rozs okt.-re	665	665-665
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	548	548-548
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri okt.-re	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 1904	529	529-529
Repece	—	—
Repece aug.	11.80	11.80-11.80

Felelős szerkesztő:

DUROVICH IMRE

20020/1903. szám.

Villatelek eladási hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Palocs fűrdő területeken fekvő u. n. régi gyümölcsfa kertből 800-1000 nézőg öles parcellákra felosztott 37 telek

villa telkekül

folyó évi november hó 21-én d. e. 9 órakor a helyszínén 10 évi törlesztés mellett nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár nézőg ölenként 2 kor., bánatpénz 200 kor., mely összeg az árverés leütése után a vételár 10%-ára egészítendő ki. Egyéb feltételek a gazdasági ügyosztályban megtudhatók.

Kelt Szabadkán, 1903. évi november hó 4-én.

A városi tanács.

Idei friss Csukamájolaj

íz és szag nélkül

mint minden évben úgy most is kapható

Milassin Illés

gyógyszertárában Szabadkán.

A fehér 1 üveg 2 kor., a sárga 1 korona 60 fillér.

BACS BODROG megyében

eddig

6 főnyereményt

és

23 más nagyobb nyereményt

fizettünk ki.

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi szab. osztálysorsjáték útján igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz is; miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános kedveltségnek örvendnek. — Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyeresi esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályban 110.000 sorsjegyből 55.000 darabot, tehát a felét körülbelül

14¹/₂ millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve: 600.000, 400.000, 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 2 á 80.000, 70.000 stb. stb.

A megrendeleseket f. évi november 19. és 20-án kérjük.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél 6.—, negyed 3.— és nyolcad 1 k. 50 f. — Sorsjegyeket postautalvány-összeg ellenében vagy utánvétellel küldünk. — Hivatalos nyereményjegyzékkel pontosan szolgálunk. Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

Nemzeti Pénzváltó-Részvenytársaság

Budapest, Gizella-tér 1. c.

Sürgöny cím
Nemzeti Pénzváltó Budapest.

Intézetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyereményt — még esedékesség előtt is — a legszigorubb titoktartás mellett, jutalék mentesen fizet ki és ügyfeleinek minden irányban a legmeszebbbenő biztonságot nyújtja. A legtöbb főnyereményt nálunk vásárolt sorsjegyen nyerték.